

**KATALOG
OBNOVE**

KULTURNO-HISTORIJSKOG
I PRIRODNOG NASLIJEĐA
KANTONA SARAJEVO

2000-2010

**Katalog obnove kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa
Kantona Sarajevo 2000-2010.**

Izdavač:

Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog
i prirodnog naslijeđa Sarajevo

Za izdavača:

Munib Buljina, direktor Zavoda

Uredništvo:

Valida Čelić-Čemerlić
Amela Lipa-Kandić
Amra Buturović-Tešić

Za izradu Kataloga korišteni su podaci, tekstovi i grafički prilozi koje su
pripremili saradnici Zavoda - autori, voditelji ili koordinatori projekta.

Fotografije i ostali grafički prilozi iz dokumentacije Kantonalnog zavoda
za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, a u manjem
broju prilozi preuzeti iz literature.

Koncept, metodološke postavke, izbor i obrada materijala:

Informaciono-dokumentaciona služba Zavoda

Sarajevo, 2011.

Dizajn i štampa: ArchDesign

Tiraž: 500 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

725.94:719](497.6 Sarajevo)"2000/2010"(048.8)

KATALOG obnove kulturno-historijskog i
prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo : 2000-2010.
- Sarajevo : Kantonalni zavod za zaštitu
kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, 2011.
- 207 str. : ilustr. ; 26 X 21 cm

ISBN 978-9958-9056-1-2

COBISS.BH-ID 19253254

Kantonalni zavod za zaštitu
kulturno-historijskog i
prirodnog naslijeđa Sarajevo

2000-2010

KATALOG OBNOVE

KULTURNO-HISTORIJSKOG
I PRIRODNOG NASLIJEĐA
KANTONA SARAJEVO

Sarajevo, 2011.

Sadržaj

Riječ direktora	5
I. Zaštita kulturne baštine na području Kantona Sarajevo / riječ urednika	9
II. Katalog radova na objektima kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo 2000-2010.	21
Pregledno kazalo	23
Kataloški pregled	31
1. <i>Historijsko-memorijalni kompleksi i spomen-obilježja</i>	32
2. <i>Prostorne cjeline/ ambijenti u naselju</i>	36
3. <i>Arheološke zone i područja</i>	76
4. <i>Fortifikacijske cjeline i vojna arhitektura</i>	83
5. <i>Objekti stambene arhitekture</i>	97
6. <i>Javni objekti</i>	118
7. <i>Privredni objekti</i>	142
8. <i>Sakralni objekti</i>	146
9. <i>Groblja i nadgrobni spomenici</i>	170
10. <i>Prirodna baština</i>	178
11. <i>Pokretni spomenici</i>	191
III. Pravni aspekt zaštite kulturne baštine	193
IV. Informaciono - dokumentaciona djelatnost	199

Zaštita kulturne baštine na području Kantona Sarajevo

Riječ urednika

O Zavodu

Formiranje službe zaštite kulturne baštine na prostoru Sarajeva započinje 1963. godine, osnivanjem Fonda za uređenje Bašćaršije. Nakon gašenja Fonda, Odlukom Gradskog vijeća grada Sarajeva 1965. godine, osnovan je Gradski zavod za zaštitu i uređenje spomenika kulture. Dokumentaciju i kadrove novoformirana ustanova preuzima od Fonda za uređenje Bašćaršije. U decenijama koje dolaze prerasta u dobro organizovanu i moderno opremljenu specijalizovanu ustanovu, koja bilježi značajne rezultate na zaštiti i obnovi spomeničkog fonda. Do 1977. godine na čelu ove ustanove se nalazio Alija Bejtić, a u narednom periodu direktori Zavoda su Stevan Borozan, Emira Zečević, Dženana Gološ, Valida Čelić-Čemerlić i Munib Buljina, današnji direktor. U skoro pedeset godina rada neupitan doprinos dali su svi radnici Zavoda, posebno stručni saradnici koji su aktivnosti na zaštiti baštine digli na zavidan stručni nivo i trajno odredili naš odnos prema kulturno-historijskom naslijeđu; mnogi od njih više nisu među nama; zahvaljujemo svima, osobito pionirima koji su utemeljili našu ustanovu.

Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo 1997. godine, Javna ustanova Gradski zavod za zaštitu i uređenje spomenika kulture u Sarajevu nastavlja sa radom kao JU Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo i preuzima u nadležnost cjelokupno kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe

na prostoru Kantona Sarajevo. Danas Kantonalni zavod broji 25 zaposlenih - stručnjake iz najrazličitijih oblasti, od arhitekata - konzervatora, historičara, historičara umjetnosti, biologa, do orijentaliste, pravnik, informatičara i bibliotekara. Permanentno usavršavanje kadrova danas omogućava obavljanje vrlo složenih i zahtjevnih zadataka, osobito u oblasti rehabilitacije graditeljskog naslijeđa. Mali broj zaposlenih kompenziran je tijesnom saradnjom sa ekspertima i ustanovama bliskih djelatnosti, koji doprinose cjelovitoj spoznaji problematike na potrebnom stručnom nivou.

Strategija budućeg razvoja JU Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa bazirana je prvenstveno na primarnim djelatnostima ustanove. Ovo podrazumijeva redovne i kontinuirane djelatnosti službe zaštite, djelatnosti čiji je cilj popularizacija baštine, kao i aktivnosti na prikupljanju, obradi i korištenju dokumentacione građe. Istovremeno, strategija budućeg razvoja podrazumijeva zaštitu, održavanje, korištenje i unapređenje stanja cjelokupnog fonda kulturno-historijske i prirodne baštine na prostoru Kantona Sarajevo, što uključuje kontinuirane radove na spomenicima, kao i održavanje fonda baštine.

O Katalogu

Po okončanju ratnih dejstava, 1996. godine služba zaštite se našla pred najtežim zadatkom od svog osnivanja. Poratne godine rada Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa obilježene su pretežno radom na sanaciji ratnih šteta, čiji pregled smo dali kroz Katalog obnove kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo 1996-2000. godine, ali i kroz Katalog koji je pred vama, a tretira period od 2000. do 2010. godine.

U ovom Katalogu pokušali smo zabilježiti sve značajne radove sanacije, rekonstrukcije, restauracije i revitalizacije stambenih, sakralnih, javnih i drugih spomenika koje je Zavod izvodio ili u koje je bio uključen. Neki od njih po vrsti, načinu i obimu izvedenih intervencija predstavljaju osobite reference u radu službe zaštite: takvi su bili konzervatorsko-restauratorski zahvati na džamijama - Magribiji, Čekrekči Muslihudinovoj i Alipašinoj, takva je bila višegodišnja, vrlo složena, obnova Bijele tabije i kapi-kula Vratničkog grada, Latinske ćuprije, starih bosanskih kuća - Alije Đerzeleza i Panjine kule, kontinuirani projekat konzervacije, restauracije i kolorističke obrade fasada objekata iz austro-ugarskog perioda, te brojni drugi radovi na objektima kulturno-historijskog naslijeđa Sarajeva, od imponantnih građevina, poput sarajevske Vijećnice, zgrada Zemaljske vlade, Gazi Husrev-begove palate,

pa do „malih“, ali ne manje značajnih objekata, kakvi su: sarajevske česme i šadrvani, drevni nišani, stećci i turbeta...

Spomenici prirode, rijetke biljne i životinjske vrste, znana i neznana izletišta, rekreacione zone, parkovi prirode... evidentirani su, valorizirani i pravno zaštićeni, a za mnoge su urađeni programi zaštite i korištenja, te poduzete ekološko-zaštitarke aktivnosti. Pomenimo Bijambare, Vrelo Bosne, Skakavac...

U Katalogu su za svaki pojedinačni kataloški prilog koji opisuje aktivnost na zaštiti spomenika kulture dati sljedeći podaci:

- jedinstveni identifikacijski broj (ID broj) i naziv spomenika pod kojim se vodi u Registru spomenika kulture Kantona Sarajevo
- vrijeme izgradnje objekta /godina, stoljeće ili period
- podaci o pravnom statusu spomenika (korištene su skraćenice: evidentirani spomenik kulture-ESK, prethodno zaštićeni spomenik kulture-PZSK, zaštićeni spomenik kulture-ZSK ili nacionalni spomenik BiH-NSBiH, odnosno evidentirani spomenik prirode-ESP i zaštićeni spomenik prirode-ZSP)

- vrijeme izvođenja radova, izrade projekta, separata ili publikacije
- podaci o finansiranju
- podaci o autorstvu / autor projekta ili publikacije, odnosno voditelj izrade projekta, separata zaštite, elaborata ili studije (ostali saradnici ovdje nisu navedeni)

Popis svih objekata na kojima su vršeni radovi u zadnjih deset godina istaknut je, u vidu sadržaja, na početku Kataloga radova. Objekti su klasificirani prema jedinstvenom identifikacijskom broju spomenika pod kojim se vode u Registru/ Listi evidentiranih, prethodno zaštićenih i zaštićenih nepokretnih spomenika kulture i prirodne baštine Kantona Sarajevo. Na taj način, prikupljeni materijal razvrstan je u nekoliko grupa; na jednom mjestu su se našli objekti iste vrste: historijsko-memorijalni kompleksi i spomen obilježja, prostorne cjeline i ambijenti u naselju, arheološke zone i područja, fortifikacijske cjeline i vojna arhitektura, stambena arhitektura, javni objekti, privredni objekti, sakralni objekti, groblja i nadgrobni spomenici, prirodna baština i pokretni spomenici.

U posebna poglavlja izdvojeni su tekstovi koji tretiraju pravni aspekt zaštite spomenika kulture, te proces dokumentiranja i evidentiranja naslijeđa.

Za izradu Kataloga korišteni su podaci, tekstovi i grafički prilozi koje su pripremili saradnici Zavoda -

autori, voditelji ili koordinatori projekta. Obim i sadržaj tekstova ovisio je od značaja objekta, a posebno od stepena složenosti izvedenih intervencija. Uobičajene aktivnosti službe zaštite na restauraciji spomenika kulture predstavljene su kratkim i sažetim kataloškim opisima. Međutim, smatrali smo da određene prostorne cjeline koje posjeduju neupitne spomeničke vrijednosti, a koje su istražene, evidentirane i valorizirane kroz separate zaštite, u čijoj izradi su učestvovali timovi stručnjaka različitih profila, zaslužuju nešto detaljnije kataloške opise. Isto tako, složeni konzervatorsko-restauratorski radovi predstavljeni su tekstovima većeg obima, sa detaljnim obrazloženjima o preduzetim konzervatorskim metodama. Na ovaj način predstavili smo posebno zahtjevne intervencije na spomenicima ili radove na izuzetno značajnim spomenicima kulture, u slučajevima kada je riječ o novim saznanjima o spomeniku ili o primjeni značajnijih restauratorskih postupaka. To su obično bili radovi koji su trajali više godina i odvijali se u više faza.

Kroz kataloški popis objekata na kojima su izvedeni zaštitni radovi, predstavljen je rad naših stručnih službi; pregledom svih tih radova naslućuje se stvarni obim našeg desetogodišnjeg djelovanja, raznovrsna djelatnost Zavoda na svim poljima konzervacije i restauracije kulturne baštine.

Uredništvo

Popis zaposlenih u Kantonalnom zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo od 2000. do 2010. godine

Rukovođenje i posloводство

Munib Buljina, dipl.ing.arh.
direktor
Valida Čelić-Ćemerlić, dipl.ing.arh.
izvršni direktor
Dženana Gološ, dipl.ing.arh.
rukovodilac sektora za graditeljsko naslijeđe
(zaposlena do 2006. god.)

Sektor za zaštitu kulturne baštine:

Stručni saradnici u Službi zaštite nepokretne baštine:

Amer Sulejmanagić, dipl.ing.arh.
Amira Radončić, dipl.ing.arh.
Amra Čusto, prof.hist.
Damir Hadžić, dipl.ing.arh.
dr Nermina Mujezinović, dipl.ing.arh.
dr Vesna Mušeta-Aščerić, dipl.hist.
(zaposlena do 2001. god.)
Emir Softić, dipl.ing.arh.
(zaposlen do 2001. god.)
Lidvina Šimić, dipl.ing.arh.
Nermina Nanić, dipl.ing.građ.
Pavle Mašić, dipl.ing.arh.
Sanda Pudarić, dipl.ing.arh.
Selma Kapić-Karačević, dipl.ing.arh.
Zaila Uzunović, dipl.ing.arh.

Stručni saradnici u Službi zaštite prirodne baštine:

Azra Švrakić, dipl.biol.

Stručni saradnici u Službi zaštite pokretne baštine:

Mirha Šabanović, dipl.komp. i dipl.hist.umj.
Semra Mahić, dipl.orient.arab. i turkolog
Snježana Mutapčić, dipl.hist.umj.
(zaposlena do 2007. god.)

Stručni saradnici u

Informaciono-dokumentacionoj službi

Amela Lipa-Kandić, dipl.komp.i dipl.bibl.
Amra Buturović-Tešić, prof.mat.

Sektor pravnih, općih i finansijskih poslova

Služba pravnih i općih poslova

Jasmina Eminagić, dipl.pravnik
saradnik za pravne poslove
Emir Zimić, vozač-manipulant
Iskra Galijatović, daktilograf-tehnički operater
Kemal Stefanović, portir-domar

Knjigovodstveno-računovodstvena služba

Paša Kučuk
viši referent za plan, analizu i računovodstvo
Sejda Handžić, BSc. ecc.
viši samostalni referent za administrativne poslove,
likvidaturu i obračun
Dragica Vuković, blagajnik-ekonom
(zaposlena do 2006. god.)
Nafija Džindo, blagajnik-ekonom

Katalog radova

na objektima kulturno-historijskog
i prirodnog naslijeđa Kantona
Sarajevo 2000-2010.